

METADATA

Title: Θέματα Συγχρονικής και Διαχρονικής Γλωσσολογίας

Other Titles: Βασικές έννοιες και παραδείγματα από την ελληνική και άλλες γλώσσες

Language: Greek

ISBN: 978-960-603-456-5

Subject: HUMANITIES AND ARTS

Keywords: RESEARCH ON GRAMMAR LINGUISTIC FIELDS
HISTORICAL COMPARATIVE LINGUISTICS PHONOLOGY

Bibliographic Reference: Magoulas, G., & Magoula, E. (2017). Θέματα Συγχρονικής και Διαχρονικής Γλωσσολογίας [Undergraduate textbook]. Kallipos, Open Academic Editions. <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-683>

Abstract

Το βιβλίο αυτό εξετάζει βασικά θέματα σχετικά με τη συγχρονική και διαχρονική διάσταση των γλωσσών, με έμφαση στην ελληνική γλώσσα. Κατ' αρχάς αναφέρουμε συνοπτικά τη γλωσσική και γραμματική έρευνα από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Στη συνέχεια προσεγγίζονται τα διάφορα επίπεδα στα οποία αναλύουν συνήθως τις γλώσσες οι γλωσσολόγοι: φωνολογικό, μορφολογικό, μορφοφωνολογικό, σύνταξη, λεξιλόγιο-σημασία. Για κάθε επίπεδο δίνονται οι γενικές έννοιες καθώς και στοιχεία του συστήματος της ελληνικής. Τα επίπεδα συνοδεύονται με παραδείγματα (από την ελληνική και άλλες γλώσσες), εικόνες και σχεδιαγράμματα. Όσον αφορά στη διαχρονική γλωσσολογία, γίνεται ιστορική ανασκόπηση των προσπαθειών για σύγκριση γλωσσών και ερμηνεία γλωσσικών μεταβολών, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Επισημαίνονται τα βασικά χαρακτηριστικά της εξέλιξης των γλωσσών,

που είναι η μεταβολή και η διαφοροποίηση. Εξετάζονται οι αρχές και οι μέθοδοι της ιστορικής/διαχρονικής και συγκριτικής γλωσσολογίας. Συζητείται το θέμα των βαθμών συγγένειας μεταξύ γλωσσών και της ταξινόμησής τους σε γλωσσικές οικογένειες. Κατόπιν εξετάζονται θέματα ετυμολογίας και παρετυμολογίας, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν στην κατανόηση της ορθογραφίας και της σημασίας των λέξεων. Επίσης, παρουσιάζεται το φαινόμενο του δανεισμού λέξεων και άλλων στοιχείων μεταξύ γλωσσών (εξωτερικός δανεισμός) αλλά και από παλαιότερη μορφή της γλώσσας ή ποικιλία αυτής, σε άλλη (εσωτερικός δανεισμός). Τέλος, εξετάζονται φωνολογικές και μορφολογικές μεταβολές στην ιστορία της ελληνικής και ειδικότερα οι μεταπτώσεις των φωνηέντων των ριζών και των επιθημάτων με έμφαση σε παραδείγματα από την αρχαία και τη νέα ελληνική (τρέχω-τροχός).